

Biciklom na misu

Katarina Jengić

U svakodnevnom životu, prilikom odijevanja, opremanja stambenog prostora ili u životu župske zajednice pri uređivanju liturgijskog prostora, velika pozornost obraća se na skladnost oblika i boja. Kako liturgija i prostor u kojem se događa ne bi bili samo izložbeni događaji, najviše je zapravo potrebno razmišljati o sadržajnom dijelu. Liturgija je ljepša i bogatija koliko je više ljudi uključeno u njezinu pripremu i realizaciju.

Presretni ste što ste uspjeli Vaše pjevače pokrenuti na zajedničko druženje i uskladiti među njima tempo pučkih pjesama. Naučili ste ih da kao cjelina, dok Vi svirate, skladno pjevaju i potiču ostale vjernike na sudjelovanje. Presretni ste što primjećujete kako zbor sve više živi za zajednicu vjernika i sve više želi biti dijelom skladnog liturgijskog slavlja. Osim pjevanjem, Vaši pjevači ne propuštaju sudjelovati i molitvom. Raduje Vas što uvijek zajednički nalazite mogućnosti da pjevači sudjeluju i redovitim pričešćivanjem.

Puk još uvijek sporije pjeva te Vam se često dogodi da Vi i zbor odete nekoliko doba naprijed. Pjevačima to ne odgovara, počinju se mrštiti, usred mise mašu glavom, otpušu, ljute se! Zna se dogoditi i da zbor pjeva brže od sviranja, jer smatraju da je tempo pojedinaca pravi tempo.

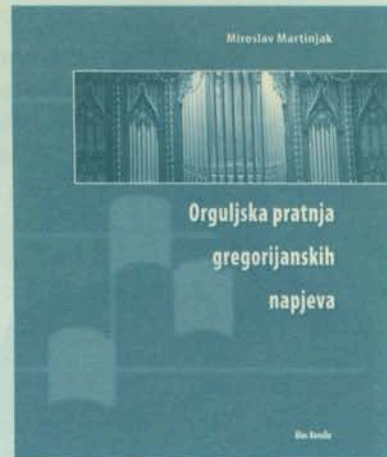
Zamislite vožnju biciklom s prijateljima koji, kako su sposobniji, uvijek idu ispred Vas i Vi, koliko se god trudili ne možete ih dostići. To više i nije zajedničko druženje, već nepravedna utrka, jer niste krivi što niste toliko vješti u vožnji. Niste Vi krivi što nemate trkači bicikl ili ako ga imate

ne znate mijenjati brzine. Žao Vam je što ostajete sa strane i pitanje je hoćete li slijedeći put biti ustrajni i odvažiti se na vožnju.

Vjernici koji dolaze na euharistijsko slavlje nisu krivi ako ne znaju pjevati kao Vaš zbor. Možda nikada i nisu čuli brži tempo, možda ni ne znaju da se vokali mogu kvalitetno oblikovati. Pomozite im i budite strpljivi. U tome Vam može pomoći i sviranje prohodnih tonova na pedalu orgulja koji će polagano, ali sigurno dovesti barem do skladnog tempa. Tempo nikada nemojte pokušati nametnuti za pjesmu koja se godinama pjeva sporo, nego ubacite neku novu psalamsku antifonu ili pjevani usklik za molitve vjernika.

Sve molitve (osobito *Oče naš*) i svi odgovori na euharistijskom slavlju (osobito *Amen* završne doksologije), trebali bi zvučati skladno i lijepo. Upozorite pjevače da je postupak ubrzavanja puka dugotrajan i rezultatima se nadajte za pet do sedam godina. Objasnite im kako je važno trajno osluhivati i poticati ljude na pjevanje, ali nikako ih ne ubrzavati nasilno. Moglo bi se dogoditi da osjete kako su na trkalištu, a ne na misi i da nakon nekog vremena zašute. Uloga zbora je samo pokretačka, bez nametanja svoga tempa, brojnih novih kompozicija ili glasnoga, zaglušujućega izvođenja. Sve činite neprimjetno i uz puno osjećaja za zajedništvo.

Pri odgovorima, molitvama i pjesmama pokušajte razviti i živi dijalog. U tome će Vam sigurno pomoći svećenik, predvoditelj euharistijskog slavlja, kojemu će biti drago što zajednica vjernika živo slavi i sudjeluje.

Orguljska pratnja gregorijanskih napjeva

Gregorijansko pjevanje jedinstveni je repertorij liturgijskog pjevanja Katoličke Crkve rimskog obreda nastao iz liturgije i za liturgiju. Priručnik prof. Martinjaka *Orguljska pratnja gregorijanskih napjeva* osvjetljava i tumači kako i na koji način orguljama pratiti široki repertorij gregorijanskog pjevanja. Može se reći da je ovaj priručnik prvi pokušaj obrade pratnje gregorijanskog pjevanja na hrvatskom govornom području.

Priručnik je raspoređen u pet odsjeka. U uvodnom se iznose razna razmatranja i razmišljanja o mogućnostima pratnje gregorijanskih napjeva. Glavni dio namijenjen je opisu neuma, njihovoj transkripciji u današnje notno pismo te objašnjenju metode škole iz Solemna. Zatim se obrađuje primjena neakordičkih tonova i kadenca u tom stilu. U završnom se odsjeku obrazlažu i drugačiji pristupi u ostvarivanju orguljske pratnje. U tekstu se objašnjava i upućuje na pravilno realiziranje pratnje, a obrazloženja su potkrijepljena brojnim notnim primjerima. Priručnik u potpunosti slijedi i razrađuje teme kao i pojedine jedinice nastavnog programa navedenog kolegija, a jedino je djelo u Hrvatskoj koje donosi cjeloviti prikaz o načinu pratnje gregorijanskog pjevanja. Zbog njegova izuzetnog značenja te uspješne obrade preporučujem ga za objavu tiskom. Iz naslova poglavlja u knjizi vidi se da je prof. Martinjak obradio veoma zahtjevne teme, npr. modalitet. Priručnik prof. Martinjaka *Orguljska pratnja gregorijanskih napjeva* dobro će doći kao temeljna literatura onima koji se žele približiti toj vrsti repertorija koji je temelj europske glazbene baštine. Posebno naglašavam kako će priručnik izvršno poslužiti studentima teoloških učilišta, Instituta za crkvenu glazbu te glazbenih akademija. Posebno će pomoći voditeljima crkvenih zborova u Crkvi u Hrvata kod pripremanja liturgijskih slavlja ili kod izvođenja duhovnih koncerata u kojima se nalaze gregorijanski napjevi.

(Iz recenzija)